

Mark- och miljööverdomstolen
vid Svea hovrätt
Rotel 0602
Box 2290
103 17 Stockholm

Mål nr. **M 13943-20 060203**

Skickas endast per e-post till: svea.hovratt@dom.se resp. svea.avdelning6@dom.se

Nacka den 5 februari 2021

Nacka Miljövårdsråd, Saltsjöbadens Naturskyddsförening ./. Nacka kommun
angående förlängning av arbetstid för vattenverksamhet på fastigheten
Nacka Skogsö 2:45

Saltsjöbadens Naturskyddsförening och Nacka Miljövårdsråd (nedan gemensamt kallade ”**Föreningarna**”) får härmed efter beviljat anstånd utveckla grunderna för överklagandet samt söka om prövningstillstånd enligt följande.

1. INSTÄLLNING

Föreningarnas yrkande vidhålls så som det angetts i överklagandet från den 30 november 2020.

2. INLEDNING

Det i målet aktuella tillståndet för vattenverksamhet är en av två centrala formella delar i den av Nacka kommun planerade exploatering av Skutviken.

Kommunens planer förutsätter dels

- i) dispens från strandskydd, för de planerade åtgärderna **på land**, dels
- ii) tillstånd för vattenverksamhet för de planerade åtgärderna **i vatten**
(dispens och tillstånd enligt punkterna i) och ii) kallas nedan tillsammans ”**Tillstånden**”).

Kommunen arbetade parallellt fram de båda ansökningarna för Tillstånden, detta i huvudsak i tiden efter det att ett arrendeavtal för Skutviken tecknats i juni 2011. Dispensen från strandskyddet hanterades internt hos kommunen och ansökan var framme för beslut redan under hösten 2012. Ansökan för tillståndet för vattenverksamheten undertecknades strax därefter i januari 2013.

Dispensen från strandskyddet, p. i) ovan, beviljades prompt av kommunen och gällde under perioden oktober 2012 till oktober 2017. Under åren 2012 till 2015 var kommunen aktiv och genomförde stora delar av de relevanta åtgärderna, se exempel på dessa genomförda åtgärder i ”Slutbesked” respektive ”Slutrapport” i bilaga 1 och 2 till kommunens yttrande till Mark- och miljödomstolen från den 2 november 2020.

Tillståndet för vattenverksamheten, p. ii) ovan, krävde en domstolsprocess och det gavs av Mark- och miljödomstolen i dom den 27 februari 2014, mål nr M 581-13. Arbetstiden för denna verksamhet kom då bli perioden maj 2015 till maj 2020.

Det är i enlighet med ovan i målet ostridigt att Nacka kommun under perioden maj 2015 till oktober 2017 (nedan ”**Perioden**”) hade de båda erforderliga Tillstånden på plats för att genomföra resterande åtgärder på den aktuella platsen.

Under Perioden vidtog kommunen dock inga åtgärder som relaterade till Tillstånden.

Kommunen har i målet inte presenterat någon anledning till varför aktiviteten och åtgärderna i Skutviken upphörde 2015. När rivning, sanering och vägförstärkning var klart 2015 var båda Tillstånden på plats och timingen egentligen perfekt för att under de närmaste åren kunna slutföra utbyggnaden och åtgärderna under Tillstånden.

3. UTVECKLING AV GRUNDERNA FÖR ÖVERKLARGANDET

Föreningarna åberopar vid Mark- och miljööverdomstolen de omständigheter och grunder som Föreningarna åberopade vid Mark- och miljödomstolen, dock med följande förtydligande uppgifter.

Trots den tidiga aktiviteten under 2012 till 2014 och att båda Tillstånden var på plats från våren 2015 hände ingenting på platsen – enligt Föreningarna kan det inte beviljas förlängd arbetstid enligt miljöbalken, 24 kap 2 § andra stycket, för någon som under dessa premisser inte vidtog några åtgärder på 2 ½ år, dvs. var passiv under halva den ursprungliga arbetstiden.

Det finns inget stöd i praxis och det kan inte vara i linje med lagstiftarens intention att kommunen ska kunna sitta på sina händer i två och ett halvt år, utan att det får någon konsekvens. Enligt Mark- och miljödomstolens tillämpning blir detta dock effekten. Kommunen försöker i målet till och med utnyttja situationen och istället för att genom sin passivitet ha försuttit tid så lyckas kommunen få domstolen att bifalla yrkande om förlängning med fem nya år.

Enligt Föreningarnas uppfattning skapade kommunen själva i Mark- och miljödomstolen framförda argumenten för förlängningen av arbetstiden. Genom kommunens passivitet under hela Perioden uppstod till slut ett behov av ett nytt dispensbeslut beträffande strandskyddet. I juni 2017 fattade kommunen detta beslut, vilket vars överklagande, enligt Mark- och miljödomstolens resonemang, blev argument nog för att bevilja en förlängd arbetstid.

Om kommunen hade fortsatt sina arbeten 2015 skulle dessa utan problem ha kunnat genomföras inom ursprungligen beviljade frister. Det skulle då inte heller ha behövts något nytt dispensbeslut 2017 beträffande strandskyddet och det hade följaktligen inte heller förelegat av kommunen åberopade ”svårigheter att utverka erforderliga tillstånd”.

Mark- och miljödomstolen fokuserar dock i sin bedömning just på detta - att kommunen mot slutet av Perioden gjort en förnyad ansökan om dispens från strandskyddet. Detta är en ansökan som i alla relevanta delar är oförändrad från den dispens som beviljades 2012. Föreningarna är inte införstådda med domstolens syn och anser att domstolen gjort en felaktig bedömning av vad som skall krävas för giltigt skäl och en förlängd arbetstid enligt sagda bestämmelse i miljöbalken. Med Mark- och miljödomstolens synsätt kan tidsgränsen i miljöbalken med enkla grepp från kommunen på ett otillbörligt sätt sättas ur spel.

En korrekt bedömning av Mark- och miljödomstolen skulle inte på dessa skäl gett kommunen rätt till förlängd arbetstid. Rätteligen skulle Föreningarnas talan istället ha bifallits. Passivitet under lång tid ska inte premieras. Enligt Föreningarnas uppfattning borde mot en passiv kommun alldeles särskilt miljöbalkens frister upprätthållas.

4. UTVECKLING AV SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Ändringsdispens

Både enligt praxis och enligt förarbetena framgår att denna dispensgivning inte skall vara alltför restriktiv utan snarare generös.

Av vad som ovan anförts under punkterna 2 och 3 är det enligt Föreningarnas uppfattning klart att Mark- och miljödomstolens avgörande är oriktigt. I vart fall finns det utrymme för tvivel om avgörandets riktighet. Det föreligger därför skäl att meddela prövningstillstånd.

Granskningsdispens

Prövningstillstånd skall ges om det inte annars går att riktigt bedöma om Mark- och miljödomstolen kommit till ett korrekt slut eller ej.

Mark- och miljödomstolens hantering av målet inger inte förtroende, bl.a. tilläts kommunen komma in med ett yttrande om totalt 12 sidor på dagen för huvudförhandling, domstolen efterfrågade vidare uttryckligen kostnadsyrkanden från Föreningarna, se domstolens aktbil 45, trots att Föreningarna saknar laglig rätt till ersättning för rättegångskostnader i målet, slutligen förefaller inte domstolen ha velat ta till sig de avgörande argument som Föreningarna presenterat, inget redovisas i domen utan det hela avfärdas med en kort beskrivning på sidan 6, om att Föreningarna har ”gett in och åberopat ett stort antal handlingar”.

Prejudikatdispens

Kan kommunens självständiga agerande utgöra grunden för ett giltigt skäl för att förlänga i miljöbalken fastlagda tidsfrister? Ska kommunen genom långa perioder av passivitet kunna försätta sig i en bättre sits för att få igenom sin agenda och sina

exploateringsplaner, trots att samtliga aktuella tillstånd till sin natur är tidsbegränsade för att just främja aktivitet i genomförandet och motverka passivitet?

Det skulle vara av vikt för rättstillämpning att få ovan frågor besvarande också av högre rätt. Rättspraxis idag anger att svårigheter att utverka erforderliga tillstånd kan vara ett giltigt skäl för förlängning av arbetstiden enligt 24 kap 2 § 2. stycket. Det borde i rättspraxis dock klarläggas att dessa svårigheter och skäl inte får skapas av tillståndshavarens egen passivitet vid genomförandet av de aktuella åtgärderna.

5. BEVISNING

Föreningarna åberopar samma skriftliga bevisning som givits in till Mark- och miljödomstolen, men förbehåller sig uttryckligen rätten att komplettera denna efter att ha tagit del av kommunens vidare yttranden i målet.

Denna skrivelse skickas endast elektroniskt till Mark- och miljööverdomstolen och ovan angivna e-post.

Som ovan,

Saltsjöbadens Naturskyddsförening

Nacka Miljövårdsråd

Gudrun Hubendick

Jan Åman